

PROLÓG

DENNÍK ALICIE BERENSONOVEJ

14. júla

Neviem, prečo to píšem.

Vlastne to nie je pravda. Možno to viem, len si to nechcem sama pred sebou priznať.

Netuším, ako to mám nazvať – toto moje písanie. Nazývať to denníkom sa mi zdá trochu prehnané. Akoby som mala čo povedať. Denník si viedla Anna Franková alebo Samuel Pepys – a nie niekto ako ja. Nazvať to diárom nie je presné. Akoby som si doň mala zapisovať každý deň – a to nechcem, lebo ak sa z toho stane povinnosť, nebudem v tom pokračovať.

Možno to nenazvem nijako. Bude to niečo bezmenné, do čoho si budem občas zaznamenávať myšlienky. To sa mi páči oveľa viac. Keď raz niečomu dáte meno, prestanete to vidieť ako celok a už vôbec nevnímate, prečo je to dôležité. Sústreďte sa na slovo – na tú najmenšiu čiastočku, vlastne len na samotnú špičku ľadovca. Nikdy som nevedela dobre narábať so slovami – vždy rozmýšľam vo výjavoch, vyjadrujem sa v obrazoch –, a keby nebolo Gabriela, nikdy by som s tým nezačínala.

V poslednom čase ma niektoré veci deprimovali. Myslela som si, že to dobre skrývam, ale on si to všimol – pravdaže, veď zbadá všetko. Spýtal sa, ako mi ide maľovanie – a ja som povedala, že mi nejde. Nalial mi pohár vína a ďalej varil, ja som zatiaľ sedela pri kuchynskom stole.

Rada som pozorovala Gabriela, ako sa pohybuje po kuchyni. Je gracióznym kuchár – elegantný, priam tanečný, organizovaný. Nie ako ja. Ja len narobím bordel.

„Rozprávaj sa so mnou,“ povedal.

„Nemám o čom. Niekedy sa mi to jednoducho v hlave zasekne. Mám pocit, akoby som sa brodila bahnom.“

„Skús si to zapisovať. Rob si poznámky. To by ti mohlo pomôcť.“

„Áno. Asi to skúsím.“

„Nestačí o tom len hovoriť, miláčik. Urob to.“

„Urobím.“

Stále do mňa dorážal, ale ja som nič nepodnikla. A potom mi po niekoľkých dňoch daroval tento malý zápisník, aby som si doň písala. Má čiernu koženú väzbu a prázdne stránky z hrubého bieleho papiera. Prebehla som rukou po prvej strane a vychutnala si jej hladkosť – potom som zastrúhala ceruzku a pustila sa do písania.

A mal pravdu, prirodzene. Keď toto píšem, hneď sa cítim lepšie – poskytuje mi to uvoľnenie, ventil, priestor na seba-vyjadrenie. Je to trochu ako terapia.

Gabriel nič nepovedal, ale vidím, že si o mňa robí starosti. A ak mám byť úprimná – čo môžem byť – skutočný dôvod, prečo som sa dala na písanie tohto denníka, je ubezpečiť Gabriela, dokázať mu, že mi nič nie je. Neznesiem pomyslenie, že sa o mňa strachuje. Nikdy v živote by som ho nechcela trápiť, nechcem, aby bol nešťastný, ani mu spôso-

bovať bolesť. Veľmi Gabriela milujem. Nepochybne je mojou životnou láskou. Milujem ho tak úplne a absolútne, až ma to občas celkom pohltí. Niekedy si myslím...

Nie. O tom nebudem písať.

Budem si zapisovať iba radostné nápady a predstavy, ktoré ma umelecky inšpirujú, to, čo má na mňa tvorivý vplyv. Budem si zapisovať len pozitívne, normálne, šťastné myšlienky.

Šialené predstavy sem nepatria.

PRVÁ ČASŤ

Každý, kto má oči na pozeranie a uši na počúvanie, sa môže presvedčiť, že žiaden smrteľník neudrží tajomstvo. Ak jeho pery mlčia, rozpráva končekmi prstov; z každého póru mu vyviera zrada.

SIGMUND FREUD,
Prednášky k úvodu do psychoanalýzy

1

Alicia Berensonová mala tridsaťtri rokov, keď zabila svojho manžela.

Boli svoji sedem rokov. Obaja umelci – Alicia maliarka a Gabriel známy módny fotograf. Mal osobitý štýl – fotil napoly vyhladované a sporo oblečené ženy zo zvláštnych, nelichotivých uhlov. Po jeho smrti cena jeho fotografií astronomicky vzrástla. Úprimne povedané, mne sa jeho veci zdajú uhladené a plytké. Nemajú takú hĺbku ako Aliciine najlepšie práce. Samozrejme, nevyznám sa v umení natoľko, aby som vedel povedať, či Alicia Berensonová ako maliarka obstojí v skúške časom. Jej povest' navždy zatieni jej talent, takže je ťažké byť objektívny. A mohli by ste ma obviniť aj z toho, že som zaujatý. Môžem vám ponúknuť len svoj názor. A podľa mňa bola Alicia istým spôsobom geniálna. Popri dokonalej technike majú jej maľby neobyčajnú schopnosť lapiť vašu pozornosť – akoby do hrsti – a pevne ju držať.

Gabriela Berensona zavraždili pred šiestimi rokmi. Mal štyridsaťštyri rokov. Zomrel 25. augusta – možno si spomínate, že vtedy bolo neobyčajne teplé leto, horúčavy dosahovali rekordné hodnoty. Deň, keď zomrel, bol najhorúcejší v tom roku.

Posledný deň svojho života vstal Gabriel skoro ráno. O 5.15 ho pred domom v severozápadnom Londýne na okraji Hampstead Heath, kde žili s Aliciou, vyzdvihlo auto a odviezlo na fotenie do Shoreditchu. Celý deň fotografoval na streche domu pre *Vogue* modelky.

O tom, kde sa pohybovala Alicia, sa veľa nevie. Mala pred sebou výstavu a meškala s prácou. Pravdepodobne strávila deň maľovaním v ateliéri, ktorý si nedávno vytvorila v letnom domčeku na konci záhrady. Fotenie sa Gabrielovi nakoniec pretiahlo a priviezli ho domov až pred jedenástou.

O pol hodiny susedka Barbie Hellmannová začula niekoľko výstrelov. Zavolala na políciu a o 23.35 vyslali z policajnej stanice v Haverstock Hill auto. Do troch minút zastalo pri dome Berensonovcov.

Vchodové dvere zívali dokorán. Dom bol ponorený do čiernočiernej tmy – ani jeden vypínač nefungoval. Policajti postupovali chodbou do obývačky. Svietili si baterkami, ktoré vrhali po miestnosti tancujúce lúče. Aliciu našli stáť pri kozube. Biele šaty na nej vo svetle bateriek žiarili ako na duchovi. Zdalo sa, že si neuvedomuje prítomnosť polície. Bola celkom nehybná, stuhnutá – socha vytesaná z ľadu -, na tvári mala zvláštny, vystrašený výraz, akoby čelila akejsi neviditeľnej hrôze.

Na dlážke ležala zbraň. Kúsok od nej v tieni nehybne sedel Gabriel priviazaný k stoličke drôtom, ktorý mal omotaný okolo členkov a zápästí. Najprv si policajti mysleli, že žije. Hlava mu mierne visela nabok, akoby bol v bezvedomí. Potom lúč svetla odhalil, že Gabriela niekoľkokrát strelili do tváre. Pekné črty navždy zmizli, ostala len spálená, začiernená krvavá masa. Na stene za ním ostali kúsky lebky, mozgu, vlasov – a krv.

Všade bola samá krv – rozstreknutá po stenách, tečúca v tmavých pramienkoch po dlážke, v textúre drevených parkiet. Policajti predpokladali, že ide o Gabrielovu krv. Ale bolo jej priveľa. A potom sa vo svetle baterky niečo zablysklo – Alicii ležal pri nohách nôž. Ďalší svetelný lúč odhalil krv na jej bielych šatách. Jeden policajt ju chytil za ruky a zdvihol ich do svetla. Žily na jej zápästiach pretínali hlboké rany – čerstvé rezy, z ktorých vytekal život.

Alicia sa bránila, keď sa jej snažili zachrániť život, bolo treba troch policajtov, aby ju znehybnili. Odviezli ju do Royal Free Hospital len pár minút odtiaľ. Cestou tam odpadla a zamdlela. Stratila veľa krvi, no prežila.

Na druhý deň sa ocitla v súkromnej nemocničnej izbe. Polícia ju vypočúvala v prítomnosti jej právnik. Alicia počas celého vypočúvania mlčala. Pery mala bledé, odkrvené – občas sa zachveli, ale nevyšli z nich žiadne slová, nijaký zvuk. Na otázky neodpovedala. Nemohla rozprávať, nechcela rozprávať. Neprehovorila, ani keď ju obvinili z Gabrielovej vraždy. Mlčala, aj keď ju zatkli, odmietala poprieť svoju vinu alebo ju priznať.

Alicia už nikdy neprehovorila.

Pre jej vytrvalé mlčanie sa z obyčajnej domácej tragédie stalo čosi oveľa významnejšie: záhada, hádanka, ktorá ovládla titulky v novinách a zaujala predstavivosť ľudí na celé mesiace.

Alicia vytrvalo mlčala, no predsa poskytla vyhlásenie. Obrazom. Začala ho maľovať, keď ju prepustili z nemocnice do domáceho väzenia, kde čakala na súdny proces. Podľa sestry z psychiatrie, ktorá na ňu mala dozeráť, Alicia takmer nespala ani nejedla – iba maľovala.

Zvyčajne jej trvalo celé týždne, ba mesiace, kým sa zrodil nový obraz. Načrtla nekonečné množstvo skíc, stále menila

kompozíciu, experimentovala s farbou aj s formou – a po dlhom tehotenstve nasledoval prácný pôrod, keď starostlivo nanášala ťahy štetcom. Teraz však totálne zmenila tvorivý postup a obraz dokončila pár dní po manželovej vražde.

A mnohí ľudia viac nepotrebovali, aby ju zatratili – vrátiť sa do ateliéru tak rýchlo po Gabrielovej smrti v ich očiach svedčilo o výnimočnej bezcitnosti. O monštruóznom nedostatku smútku chladnokrvnej vrahyne.

Možno. Ale nezabúdajme, že Alicia bola aj umelkyňa, nielen prípadná vrahyňa. Podľa mňa dáva zmysel, že vzala štetce a farby a svoje zložité emócie vyjadrila na plátne. Nie div, že jej tentoraz šlo maľovanie tak ľahko – ak sa vôbec dá v súvislosti so žiaľom hovoriť o ľahkosti.

Namaľovala autoportrét. Do ľavého dolného rohu napísala bledomodrými gréckymi písmenami názov.

Jedno slovo.

ALCESTIS.

**ALEX
MICHAELIDES /
TICHÁ
PACIENTKA**

Z anglického originálu *The Silent Patient*, ktorý vyšiel
vo vydavateľstve Orion Books v Londýne roku 2019,
preložila Ina Martinová

Vydalo vydavateľstvo Lindeni v Bratislave v roku 2019 v spoločnosti
Albatros Media Slovakia, s. r. o., so sídlom Mickiewiczova 9, Bratislava,
Slovenská republika.

Číslo publikácie 2 000

Jazyková redaktorka Dáša Zvončeková

Zodpovedná redaktorka Lucia Krajíčková

Technická redaktorka Jana Urbanová

Grafický návrh obálky a sadzba Tomáš Cikán

Tlač FINIDR, s. r. o., Český Těšín

1. slovenské vydanie

Cena uvedená výrobcom predstavuje nezáväznú odporúčanú
spotrebiteľskú cenu.

Objednávky kníh:
www.albatrosmedia.sk
eshop@albatrosmedia.sk
tel.: 02/4445 2046

© Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2019

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie kopí-
rovať a rozmnožovať za účelom rozširovania v akejkoľvek forme alebo
akýmkoľvek spôsobom bez písomného súhlasu vydavateľa.